

Irene i Mercedes

"Els italians de la Lega tenen la Irene Pivetti i els espanyols del PP tenen la Mercedes de la Merced. Totes dues són joves –la Mercedes té 33 anys i la Irene 31–; totes dues són llicenciades universitàries, totes dues són catòliques, totes dues són de dretes i totes dues són acusades de feixistes: la Irene pel fet de reivindicar la política de Mussolini i la Mercedes la d'en Franco."

Els italians de la Lega tenen la Irene Pivetti i els espanyols del PP tenen la Mercedes de la Merced. Totes dues són joves –la Mercedes té 33 anys i la Irene 31–; totes dues són llicenciades universitàries, totes dues són catòliques, totes dues són de dretes i totes dues són acusades de feixistes: la Irene pel fet de reivindicar la política de Mussolini i la Mercedes la d'en Franco.

La Irene, poc després de ser elegida presidenta de la Cambra dels Diputats, es va despenjar amb un elogi de la política del Duce envers la dona a la Itàlia feixista: "*A fatto le cose migliori per le donne*", va dir. Mercedes, candidata número tres del PP a les eleccions al Parlament europeu, ha dit que Franco "*era una persona que se preocupaba mucho por las clases débiles*".

La Irene es va desqualificar tota soleta. L'endemà del seu aferrissat elogi a la política del Duce envers les dones, un centenar d'elles, dones que havien conegut el feixisme, li van recordar que en temps de Mussolini no els era permès de votar (el dret de vot de les dones no va arribar a Itàlia fins al 1945). Per Mussolini, les dones només eren tingudes en consideració en funció de la seva condició de mares o de futures mares, pel seu "*ruolo di riproduttrici*".

A Mercedes, ningú o gairebé ningú no s'ha pres la molèstia d'explicar-li en què va consistir la política del general Franco cap a les "*clases débiles*". No ha calgut. N'hi ha hagut ben bé prou que la candidata número tres del PP es referís elogiosament a la figura del Caudillo perquè automàticament la desqualifiquessin i l'acusessin de feixista. "*¡No pasarán! ¡No pasarán!*", cridava el meu bon amic Raimon Obiols.

A la Irene, li diuen feixista –una reacció visceral, tan visceral com pot ser escridassar qualsevol de roig comunista–, i probablement no ho és. Amb això vull dir que no necessàriament reivindica la totalitat de la política i la figura històrica del Duce, tal com fan els membres de l'Alleanza Nazionale, l'antic MSI, el partit feixista italià, el líder del qual, Gianfranco Fini, no té cap inconvenient a declarar que Mussolini és "*il più grande statista del XX secolo*". Tampoc no crec que la Mercedes sigui pròpiament una feixista o una franquista declarada. Potser només és una criatura híbrida d'Onésimo Redondo i monsenyor Escrivá de Balaguer, com qualifica Alfonso Guerra el partit del senyor Aznar.

En tot cas, tant la Irene com la Mercedes

són, quant a polítiques, un veritable desastre i em fan pensar en una frase de John Kenneth Galbraith que aquest matí he trobat en un llibre del periodista Enzo Biagi. En referir-se a algú, que no sé qui deu ser, el professor Galbraith diu el següent: "En una època heroica fins i tot hauria estat considerat un feixista, però avui dia és solament un cretí". Parlar avui dia del Duce o de Franco –"*muerto el perro, muerta la rabia*"–, com diuen els castellans –em resulta com a mínim ridícul, tan ridícul com el meu bon amic Raimon Obiols fent servir el famós crit de la Pasionaria.

Més que una política de desqualificacions mútues –en això es va convertint la campanya de les eleccions europees– seria més aviat partidari d'una política d'informacions mútues. Que s'expliqués a totes les senyores i senyoretetes del país en què va consistir realment la política de Franco adreçada a les "*clases más débiles*" i altres temes d'interès. El que és trist i preocupant d'aquest país és que la transició s'ha anat fent d'una manera un pèl en excés delicada. Hi ha moltes, massa, coses que no s'han explicat o que no s'han explicat prou bé. Per part dels uns, perquè tenien pressa a canviar de camisa per presentar-se com uns demòcrates de tota la vida. Per part dels altres, perquè no els convenia gens burxar en la doctrina i les pràctiques d'una dictadura que, a la curta o a la llarga, hauria posat al descobert una altra mena de feixisme –l'estalinisme– que calia oblidar costés el que costés.

I així ens trobem ara, en aquests temps que no podem pas dir que siguin heroics, llegint els diaris o mirant el televisor envoltats de Franco, Onésimo Redondo, Azaña i la Pasionaria. Com deia l'Albert Boadella (quan encara no tenia el carnet a la boca): "*¡Ya semos europeos!*".

Joan de Sagarra